

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΕΥΧΟΣ 36 – ΜΑΡΤΙΟΣ 2018

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Σε αυτό το τεύχος της «Οικονομικής Έρευνας» παρουσιάζονται αποτελέσματα από αναλύσεις που αφορούν διάφορες πτυχές της κυπριακής και ευρωπαϊκής οικονομίας. Συνοπτικά:

- Εξετάζουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών οικονομιών.
- Αναλύουμε τη σημασία των κλαδικών διασυνδέσεων και αλληλεξαρτήσεων στην κυπριακή οικονομία.
- Εκτιμούμε τις αναμενόμενες οικονομικές αποδόσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τις προσδοκίες ενός δείγματος μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Αναλύουμε κανόνες βαθμολόγησης για απλά μοντέλα πρόβλεψης με εφαρμογή στο κυπριακό ΑΕΠ και στους επιμέρους τομείς του.
- Εξετάζουμε την επίπτωση των πιστωτικών περιορισμών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις πάνω στην απασχόληση, στους μισθούς και στις τιμές στην Κύπρο.
- Μελετούμε τις εμπειρίες ανάκαμψης της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, της Πορτογαλίας και της Ισπανίας μετά την ύφεση.
- Παρουσιάζουμε το ερευνητικό πρόγραμμα Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών οικονομιών 2
- Κλαδικές διασυνδέσεις και οικονομική κρίση: Ανάλυση εισροών-εκροών της κυπριακής οικονομίας 2
- Οι προσδοκίες των υποψήφιων φοιτητών για τις οικονομικές αποδόσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: Η περίπτωση της Κύπρου 3
- Κανόνες βαθμολόγησης για απλά μοντέλα πρόβλεψης: Η περίπτωση του κυπριακού ΑΕΠ και των τομέων του 3
- Πιστωτικοί περιορισμοί για τις ΜΜΕ στην Κύπρο κατά την περίοδο 2010-2013 και επιδράσεις στην απασχόληση, στους μισθούς και στις τιμές 4
- Η ανάπτυξη μετά την κρίση στην Ευρώπη. Η αλληλεξάρτηση των μακροοικονομικών και διαρθρωτικών πολιτικών 4
- Το ερευνητικό πρόγραμμα Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE) 5
- Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών 6

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών οικονομιών

Έλενα Κεττένη, Θεοφάνης Μαμουνέας και Πάνος Πασιαρδής

Η οικονομική κρίση του 2008 στην Ευρώπη ανέδειξε τη σημασία της αύξησης της παραγωγικότητας για την οικονομική ανάπτυξη και τη σταθερότητα. Σε αυτό το άρθρο εκτιμάται και συγκρίνεται η αύξηση της ολικής παραγωγικότητας σε χώρες της Ευρώπης. Επίσης, ερευνώνται παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων πολιτικής. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στην έρευνα προέρχονται από βάσεις δεδομένων της Eurostat, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του ΟΟΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, και καλύπτουν την περίοδο 1995-2014.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η αύξηση της παραγωγικότητας παρουσιάζει σημαντική διαχρονική διακύμανση. Επίσης, παρατηρούνται διακρατικές διαφορές στην αύξηση της παραγωγικότητας, που υποδηλώνουν αλλαγές της ανταγωνιστικότητας των χωρών. Για να εξηγήσουμε αυτές τις διαφορές εφαρμόζουμε τη μέθοδο παλινδρόμησης, όπου ως ανεξάρτητες μεταβλητές χρησιμοποιούνται παράγοντες που εμφανίζονται στη βιβλιογραφία ότι συνδέονται με την αύξηση της παραγωγικότητας: έρευνα και ανάπτυξη, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, άμεσες ξένες επενδύσεις, το κεφάλαιο σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Τα αποτελέσματα, επίσης, δείχνουν ότι οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και ο αριθμός των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έχουν θετική και στατιστικά σημαντική επίδραση στην αύξηση της παραγωγικότητας. Έτσι, τόσο οι καινοτόμες διαδικασίες όσο και τα καινοτόμα προϊόντα συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας οικονομίας. Η επίδραση του κεφαλαίου σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και του ανθρώπινου κεφαλαίου (τριτοβάθμια εκπαίδευση) είναι επίσης θετική και στατιστικά σημαντική.

Τα ευρήματα αυτά είναι συμβατά με αυτά στη διεθνή βιβλιογραφία και συνεπάγονται ότι για να αυξήσουν την παραγωγικότητα και, συνεπώς την ανταγωνιστικότητα και οικονομική ανάπτυξή τους, οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να προωθήσουν μεταρρυθμίσεις για αύξηση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη και των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο και σε τεχνολογίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές πρέπει να συνδυαστούν με μέτρα δημιουργίας νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και προώθησης του ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων και εργασίας.

Κλαδικές διασυνδέσεις και οικονομική κρίση: Ανάλυση εισροών-εκροών της κυπριακής οικονομίας

Ηλίας Γιαννάκης και Θεοφάνης Μαμουνέας

Ο στόχος του άρθρου είναι να αναλύσει τις διακλαδικές διασυνδέσεις και αλληλεξαρτήσεις στην κυπριακή οικονομία κατά τη διάρκεια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης με την χρήση του υποδείγματος εισροών-εκροών.

Η ανάλυση των πολλαπλασιαστών εισροών-εκροών δείχνει ότι ο κλάδος της μεταποίησης τροφίμων και ο κλάδος των μεταφορών είναι οι τομείς με τις υψηλότερες κάθετες διασυνδέσεις στην κυπριακή οικονομία διαχρονικά.

Η βιομηχανία τροφίμων και ο γεωργικός τομέας κατάφεραν να αυξήσουν τη θετική τους επίδραση στην οικονομία κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης. Η υποστήριξη της σύμπραξης και των σχέσεων των δυο αυτών κλάδων μπορεί να ενισχύσει τον ευρύτερο αγρό-διατροφικό τομέα και να ενδυναμώσει την οικονομική ανάπτυξη τόσο σε περιόδους οικονομικής μεγέθυνσης όσο και σε περιόδους οικονομικής κρίσης.

Αν και οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης ήταν βαθύτατες για τον τραπεζικό κλάδο της Κύπρου, εντούτοις το χρηματοπιστωτικό σύστημα κατάφερε να αυξήσει την πολλαπλασιαστική του επίδραση στους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας, επιβεβαιώνοντας έτσι τον σημαντικό ρόλο που επιτελεί στην σταθερότητα της κυπριακής οικονομίας.

Το μέγεθος των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στην ευρύτερη οικονομία αποτελεί βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση των δυνατοτήτων των παραγωγικών κλάδων να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Λεπτομερής περιγραφή των αποτελεσμάτων των δύο δοκιμών μπορεί να βρεθεί στις ακόλουθες δημοσιεύσεις:

Ketteni E., Mamuneas, T. and P. Pashardes (2017). [Factors affecting the productivity of European economies](#). Cyprus Economic Policy Review, Vol. 11, No. 2, pp. 3-18.

Giannakis E. and T. Mamuneas (2017). [Sectoral linkages and economic crisis: An input-output analysis of the Cypriot economy](#). Economic Policy/Analysis Papers, 10-17.

Οι προσδοκίες των υποψήφιων φοιτητών για τις οικονομικές αποδόσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: Η περίπτωση της Κύπρου

Μαρία Ηλιοφώτου, Σοφία Ανδρέου και Ηλίας Μαρκατζής

Το άρθρο μελετά τις προσδοκίες των υποψήφιων φοιτητών στην Κύπρο σε σχέση με τις οικονομικές αποδόσεις της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, στόχος της μελέτης ήταν η εκτίμηση των αναμενόμενων ποσοστών απόδοσης και η σύγκριση των εκτιμήσεων των ερωτηθέντων βάσει του επιδιωκόμενου κλάδου και της χώρας σπουδών. Επιπλέον, υπολογίστηκαν τα αναμενόμενα ποσοστά απόδοσης για υποψήφιους φοιτητές με διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση συλλέχθηκαν από 2051 μαθητές που βρίσκονταν στο τελευταίο έτος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά την περίοδο Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου του 2013.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι προσδοκίες εκ μέρους των υποψήφιων φοιτητών είναι ορθολογικές. Μεταξύ των πιο δημοφιλών προορισμών για Κύπριους φοιτητές, το υψηλότερο ποσοστό απόδοσης το είχαν οι ερωτηθέντες που σκοπεύουν να σπουδάσουν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Όσον αφορά τον κλάδο σπουδών, η Ιατρική και οι σχετικοί τομείς συνδέονται με υψηλότερα ποσοστά απόδοσης. Επίσης, οι υποψήφιοι φοιτητές με γονείς υψηλότερων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων αναμένουν υψηλότερα ποσοστά απόδοσης.

Η ανάλυση παλινδρόμησης δείχνει ότι πολλές μεταβλητές συνδέονται σημαντικά με το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης. Αυτές περιλαμβάνουν την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του υποψήφιου φοιτητή, τον κλάδο σπουδών, τη χώρα σπουδών (οι υποψήφιοι φοιτητές που σκοπεύουν να σπουδάσουν στην Κύπρο είχαν χαμηλότερα αναμενόμενα ποσοστά απόδοσης), την ικανότητα καθώς επίσης και την περιοχή της κατοικίας τους.

Τέλος, το άρθρο εξετάζει τα ευρήματα ως βάση για τη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής σε σχέση με την τριτοβάθμια εκπαίδευση της Κύπρου. Συγκεκριμένα, προτείνονται εκπαιδευτικές πολιτικές που έχουν ως στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των υποψήφιων φοιτητών που προέρχονται από χαμηλότερο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο.

Eliophotou M., S. N. Andreou and E. Markadjis (2017). [The expectations of prospective students regarding the economic returns to higher education: evidence from Cyprus](#). Economic Policy/ Analysis Papers, 07-17.

Κανόνες βαθμολόγησης για απλά μοντέλα πρόβλεψης: Η περίπτωση του κυπριακού ΑΕΠ και των τομέων του

Έλενα Ανδρέου και Άντρος Κούρτελλος

Στο παρόν άρθρο, χρησιμοποιούμε μια πιθανολογική προσέγγιση πρόβλεψης, δημιουργώντας προβλέψεις υπό τη μορφή κατανομών πιθανοτήτων, με σκοπό την πρόβλεψη του ρυθμού ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Συγκεκριμένα, εκτιμούμε τις προβλέψεις για τα βασικά μοντέλα που συμπεριλαμβάνουν μοντέλα αυτοπαλινδρόμησης (AR(1)-AR(4)) καθώς επίσης και τον Τυχαίο Περίπατο (RW). Χρησιμοποιούμε διαφορετικά κριτήρια πρόβλεψης όπως το Continuous Ranked Probability Score (CRPS), το οποίο βασίζεται στην αθροιστική συνάρτηση κατανομής (CDF) και το συγκρίνουμε με παραδοσιακά κριτήρια όπως είναι το Μέσο Τετραγωνικό Σφάλμα (ΜΤΣ) και το Μέσο Απόλυτο Σφάλμα (ΜΑΣ). Αυτοί οι εναλλακτικοί κανόνες βαθμολόγησης υπολογίζονται για όλες τις διαθέσιμες παρατηρήσεις (μη-περιορισμένα κριτήρια) και για ένα υποσύνολο ακραίων παρατηρήσεων (περιορισμένα κριτήρια).

Εξάγουμε προβλέψεις για τον τριμηνιαίο ρυθμό ανάπτυξης του πραγματικού ΑΕΠ της Κύπρου και των τομέων του την περίοδο 1995Q1-2016Q2. Με βάση αυτά τα αποτελέσματα οδηγούμαστε στα εξής συμπεράσματα. Η ελαχιστοποίηση των περιορισμένων κριτηρίων παρέχει συστηματικά διαφορετικά αποτελέσματα από τα μη-περιορισμένα. Τα περιορισμένα κριτήρια τείνουν να προτιμούν τα μοντέλα με μεγαλύτερη μνήμη, ενώ τα τελευταία επιλέγουν μοντέλα με μικρότερη μνήμη, όπως AR(1) και RW. Επιπρόσθετα, παρατηρούμε ότι τα μοντέλα AR υψηλότερης τάξης (AR(2) ή AR(3)), παρέχουν καλύτερες προβλέψεις για το ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ από τα AR(1) και RW. Συνεπώς η πραγματοποίηση προβλέψεων με βάση τις επιλογές των περιορισμένων κριτηρίων, μας οδηγεί σε καλύτερες επιδόσεις πρόβλεψης κατά τις ακραίες παρατηρήσεις και μειώνει την πιθανότητα αποτυχιών. Επιπλέον, τα αποτελέσματα είναι χρήσιμα για οικονομική πολιτική ειδικά κατά τις περιόδους με οικονομικές αναταραχές που σχετίζονται με ακραία γεγονότα. Κατά τις περιόδους κρίσεων τα περιορισμένα κριτήρια πρόβλεψης παρέχουν πρόσθετη πληροφόρηση και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μαζί με τα παραδοσιακά, μη περιορισμένα, κριτήρια για επιλογή μοντέλων πρόβλεψης, καθώς και για τον συνδυασμό μοντέλων πρόβλεψης και προβλέψεων.

Andreou E. and A. Kourtellos (2017). [Scoring rules for simple forecasting models: The case of Cyprus GDP and its sectors](#). Economic Policy/ Analysis Papers, 08-17.

Πιστωτικοί περιορισμοί για τις ΜΜΕ στην Κύπρο κατά την περίοδο 2010-2013 και επιδράσεις στην απασχόληση, στους μισθούς και στις τιμές

Χαράλαμπος Χαράλαμπος και Μάριος Πολεμιδιώτης

Στο πλαίσιο της συμμετοχής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) στο δίκτυο Wage Dynamics Network (WDN) του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) με σκοπό την ανάλυση της δυναμικής των μισθών και τιμών, η ΚΤΚ διεξήγαγε δειγματοληπτική έρευνα σχετικά με τις πολιτικές καθορισμού των μισθών και των τιμών των εγχώριων επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2010-2013.

Το παρόν δοκίμιο επικεντρώνεται στη συμπεριφορά των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που απασχολούν 3 έως 19 υπαλλήλους ως συνέπεια των μεταβολών στις συνθήκες χρηματοδότησης. Το εν λόγω θέμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου του άνευ προηγουμένου κλυδωνισμού στο τραπεζικό σύστημα μετά και τα γεγονότα του Μαρτίου 2013.

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι, εξαιτίας της κρίσης, οι ΜΜΕ επικεντρώθηκαν στην αξιοποίηση στρατηγικών για μείωση των τιμών σε μια προσπάθεια αύξησης ή διατήρησης του όγκου των πωλήσεών τους ως απάντηση στη μετατόπιση της ζήτησης από τις ΜΜΕ προς μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Οι ΜΜΕ κατέφυγαν επίσης σε στρατηγικές μείωσης του κόστους, συμπεριλαμβανομένων των περικοπών σε μισθούς. Από το 2012, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αύξησαν τη μέση μείωση των μισθών ούτως ώστε, σε γενικές γραμμές, να συνάδει με τη μείωση των τιμών.

Συνολικά, σύμφωνα με την έρευνα, η ικανότητα των ΜΜΕ να διατηρήσουν επαρκή ρευστότητα για επιχειρησιακούς σκοπούς μέσω των προαναφερθεισών σημαντικών μειώσεων των τιμών και του κόστους, επέτρεψε σε μερίδιο των ΜΜΕ να ξεπεράσουν τα εμπόδια που σχετίζονταν με τις αυστηρότερες συνθήκες χρηματοδότησης που επικράτησαν μετά την κρίση.

Charalambous, C. P. and M. C. Polemidiotis (2017). [Wage Dynamics Network: SME credit constraints in Cyprus during the period 2010-2013 and effects on employment, wages and prices](#). Cyprus Economic Policy Review, Vol. 11, No. 2, pp. 63-85.

Η ανάπτυξη μετά την κρίση στην Ευρώπη. Η αλληλεξάρτηση των μακροοικονομικών και διαρθρωτικών πολιτικών

Roumeen Islam

Η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και η Ισπανία εισήλθαν σε περίοδο έντονης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πίεσης μετά την οικονομική κρίση του 2008-2009. Το παρόν άρθρο συγκρίνει την εμπειρία ανάκαμψης των χωρών αυτών υπό το φως των πρόσφατων συζητήσεων πολιτικής καθώς και της πρόσφατης ερευνητικής βιβλιογραφίας που αφορούν τις επιπτώσεις των μακροοικονομικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην ανάπτυξη.

Το άρθρο τονίζει τα ακόλουθα:

- (α) την πρωταρχική σημασία του συνολικού χρέους, ιδιωτικού ή δημόσιου, ως παράγοντα που επηρεάζει την έναρξη και το βάθος της οικονομικής κρίσης καθώς και την ανάκαμψη που ακολουθεί,
- (β) ότι η ποιότητα των πολιτικών που υιοθετούνται για σταθεροποίηση των οικονομιών βραχυπρόθεσμα επηρεάζει την ανάκαμψη και την οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα,
- (γ) ότι η σχέση μεταξύ της ανάπτυξης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της οικονομικής μεγέθυνσης είναι πολύπλοκη,
- (δ) ότι οι μακροοικονομικές πολιτικές (δημοσιονομικές και νομισματικές) είναι πιο αποτελεσματικές στη στήριξη της ανάπτυξης όταν λαμβάνουν υπόψη τις διαρθρωτικές συνθήκες που ισχύουν σε κάθε χώρα και,
- (ε) ότι οι πολιτικές πρέπει να προσαρμόζονται στις παγκόσμιες/περιφερειακές συνθήκες.

Μια μερική και όχι ολιστική προσέγγιση στη χάραξη πολιτικής ίσως να μην μπορέσει να επιδράσει στους παράγοντες που περιορίζουν την ανάπτυξη και, κατά συνέπεια, ενδέχεται να επιβραδύνει την ανάκαμψη.

Islam, R. (2017). [Growth after crisis in Europe: An interdependence of macroeconomic and structural policies](#). Cyprus Economic Policy Review, Vol. 11, No. 2, pp. 19-62.

Το ερευνητικό πρόγραμμα Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)

Νίκος Θεοδωρόπουλος και Αλέξανδρος Πολυκάρπου

Η «Έρευνα για την Υγεία, τη Γήρανση και τη Συνταξιοδότηση στην Ευρώπη (Survey of Health Ageing and Retirement in Europe - SHARE)» είναι μια Πανευρωπαϊκή έρευνα που συλλέγει πληροφορίες για τον πληθυσμό ηλικίας 50 ετών και άνω. Μεταξύ άλλων η έρευνα συλλέγει στοιχεία για την κατάσταση της υγείας, την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, τα οικογενειακά και κοινωνικά δίκτυα. Η έρευνα επαναλαμβάνεται κάθε δύο χρόνια στα ίδια άτομα και νοικοκυριά. Αυτό την καθιστά πολύ σημαντική για τη μελέτη της συμπεριφοράς των ατόμων όπως και για τη χάραξη πολιτικής. Η έρευνα SHARE πραγματοποιήθηκε αρχικά το 2004 με τη συμμετοχή 11 Ευρωπαϊκών χωρών. Το 2016 το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) ανέλαβε τον συντονισμό της διεξαγωγής της έρευνας SHARE στην Κύπρο και το 2017 ολοκληρώθηκε το έβδομο (το πρώτο για την Κύπρο) ερευνητικό κύμα συλλογής στοιχείων με τη συμμετοχή 27 Ευρωπαϊκών χωρών και του Ισραήλ.

Η έρευνα SHARE έχει μεγάλη χρησιμότητα τόσο για την επιστήμη όσο και για τον σχεδιασμό πολιτικής εφόσον μπορεί να μελετηθεί καλύτερα ο τρόπος που τα άτομα και οι οικογένειές τους επηρεάζονται από τη γήρανση όπως επίσης και να εξευρεθούν λύσεις για αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από τη γήρανση του πληθυσμού. Για παράδειγμα, ευρήματα με βάση τα στοιχεία από την έρευνα SHARE μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χάραξη πολιτικής σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα συστήματα υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και ευημερίας.

Τα στοιχεία SHARE χρησιμοποιούνται ήδη από Διεθνείς Οργανισμούς όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), και η Παγκόσμια Τράπεζα για τη χάραξη πολιτικών με βάση πραγματικά στατιστικά στοιχεία. Επίσης, τα στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί από όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (DG ECFIN) για τη μακροχρόνια πρόβλεψη του κόστους γήρανσης του πληθυσμού, η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (DG SANTE) για τον υπολογισμό δεικτών του προσδόκιμου υγιούς ζωής, και η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών (DG EMPL) για τον σχεδιασμό πολιτικών προώθησης της ενεργού γήρανσης. Επιπρόσθετα, στοιχεία και ευρήματα από την έρευνα SHARE έχουν χρησιμοποιηθεί και σε επίπεδο χωρών της ΕΕ όπως στην Τσεχία, Γαλλία, Ιταλία, Αυστρία και Γερμανία για τον

σχεδιασμό πολιτικών βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των ηλικιωμένων και μεταρρύθμισης του συστήματος συνταξιοδότησης. Τα στοιχεία SHARE χρησιμοποιούνται επίσης ευρέως και από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Η SHARE έχει περίπου 11.000 εγγεγραμμένους χρήστες. Οι χρήστες της έρευνας SHARE προέρχονται κυρίως από την Ευρώπη, όμως ένας αρκετά μεγάλος αριθμός χρηστών προέρχεται και από τις ΗΠΑ. Συνολικά, περισσότερα από 50 βιβλία και πάνω από 1000 άρθρα σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά έχουν δημοσιευτεί χρησιμοποιώντας στοιχεία από την έρευνα SHARE.

Η εγχώρια ομάδα SHARE στην Κύπρο αποτελείται από τον Συντονιστή (Δρα Νίκο Θεοδωρόπουλο) και τον Βοηθό Συντονιστή (Δρα Αλέξανδρο Πολυκάρπου) που είναι μέλη του ΚΟΕ. Ρόλος της εγχώριας ομάδας SHARE είναι η προετοιμασία του υλικού που θα χρησιμοποιηθεί στην έρευνα πεδίου, η παροχή βοήθειας στον κεντρικό οργανισμό SHARE στην επιλογή, στον συντονισμό και έλεγχο της εταιρείας ερευνών που θα διεξάγει την έρευνα πεδίου, καθώς και στη διαχείριση των ιδιαίτερων θεμάτων που αφορούν την Κύπρο. Επιπρόσθετα, μετά την ολοκλήρωση της έρευνας πεδίου, η εγχώρια ομάδα διεξάγει ποιοτικούς ελέγχους στα στοιχεία, διορθώνει τυχόν λάθη και ασυνέπειες και κωδικοποιεί τις μεταβλητές που αφορούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της χώρας.

Από τον Νοέμβριο του 2017 έχει αρχίσει η προετοιμασία για το όγδοο (δεύτερο για την Κύπρο) κύμα συλλογής στοιχείων που θα διεξαχθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2019. Μέρος των δαπανών για πραγματοποίηση του όγδου κύματος συλλογής στοιχείων θα χρηματοδοτηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών.

Τα στοιχεία που συλλέγονται στην έρευνα SHARE παρέχονται χωρίς χρέωση (open source) σε ενδιαφερόμενους φορείς/ερευνητές μετά από αίτηση στον οργανισμό SHARE-ERIC. Στο παρόν στάδιο τα στοιχεία από τα πρώτα έξι κύματα συλλογής στοιχείων είναι διαθέσιμα για χρήση. Τα στοιχεία από το έβδομο κύμα της έρευνας SHARE αναμένουμε ότι θα είναι διαθέσιμα στα μέσα του 2019.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικές με την έρευνα SHARE είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του οργανισμού SHARE-ERIC, <http://www.share-project.org> και του ΚΟΕ <http://www.ucy.ac.cy/erc>.

Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών

Πρόσφατες δημοσιεύσεις ΚΟΕ

Το ΚΟΕ συμβάλλει συστηματικά στην προώθηση της εμπειρικής έρευνας με επίκεντρο την οικονομία της Κύπρου. Οι μελέτες του δημοσιεύονται στη σειρά Δοκιμίων Οικονομικής Πολιτικής/Ανάλυσης του ΚΟΕ, στο περιοδικό Cyprus Economic Policy Review καθώς και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Δοκίμια Οικονομικής Πολιτικής/Ανάλυσης

- 10-17 Giannakis E. and Th. P. Mamuneas, "[Sectoral linkages and economic crisis: An input-output analysis of the Cypriot economy](#)".
- 09-17 Koutsampelas C., "[Non-standard employment in Cyprus: Trends and policy responses](#)".
- 08-17 Andreou E. and A. Kourtellos, "[Scoring rules for simple forecasting models: The case of Cyprus GDP and its sectors](#)".
- 07-17 Eliophotou M., S. N. Andreou and E. Markadjis, "[The expectations of prospective students regarding the economic returns to higher education: evidence from Cyprus](#)".
- 06-17 Zachariadis T., A. Michopoulos, Y. Vougiouklakis, B. Struss, K. Piripitsi and Chr. Ellinopoulos, "[In-depth assessment of the energy efficiency potential in Cyprus](#)".

Περιοδικό Cyprus Economic Policy Review

Περιεχόμενα του τεύχους 11 (Δεκέμβριος 2017)

- [Factors affecting the productivity of European economies](#)
Elena Ketteni, Theofanis Mamuneas and Panos Pashardes
- [Growth after crisis in Europe: An interdependence of macroeconomic and structural policies](#)
Roumeen Islam
- [Wage Dynamics Network: SME credit constraints in Cyprus during the period 2010-2013 and effects on employment, wages and prices](#)
Charalambos P. Charalambous and Marios C. Polemidiotis

- [In-depth assessment of the energy efficiency potential in Cyprus](#)

Theodoros Zachariadis, Apostolos Michopoulos, Yannis Vougiouklakis, Benjamin Struss, Katerina Piripitsi and Christodoulos Ellinopoulos

Ερευνητικό Πρόγραμμα Consumer Planning

Χρηματοδότηση έργου με τίτλο «Καταναλωτικός Προγραμματισμός» από τα εσωτερικά ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Κύπρου για την περίοδο 2017-2018 με ακαδημαϊκό υπεύθυνο τον Καθ. Σωφρόνη Κληρίδη. Το ερευνητικό πρόγραμμα Consumer Planning χρησιμοποιεί λεπτομερή δεδομένα που καταγράφουν τις αγορές αμερικανικών νοικοκυριών σε υπεραγορές με στόχο να διερευνήσει το βαθμό στον οποίο το κάθε νοικοκυριό προγραμματίζει τις αγορές του ή τις πραγματοποιεί τυχαία ή παρορμητικά.

Περίληψη έργου

Η πρόσφατη οικονομική έρευνα έχει καταγράψει μεγάλες διαφορές στη συμπεριφορά των καταναλωτών, ειδικά όσον αφορά τον βαθμό στον οποίο ανταποκρίνονται σε ευκαιρίες εξοικονόμησης που παρουσιάζονται στην αγορά λόγω διαφοροποίησης τιμών, ειδικών προσφορών, και άλλων εμπορικών πρακτικών. Το ερευνητικό πρόγραμμα Consumer Planning χρησιμοποιεί λεπτομερή δεδομένα που καταγράφουν τις αγορές αμερικανικών νοικοκυριών σε υπεραγορές με στόχο να διερευνήσει το βαθμό στον οποίο το κάθε νοικοκυριό προγραμματίζει τις αγορές του ή τις πραγματοποιεί τυχαία ή παρορμητικά. Για κάθε νοικοκυριό υπολογίζεται η δυνατότητα εξοικονόμησης που έχει με βάση την τοποθεσία, τις συνήθειες και τις ανάγκες του, καθώς και πόσα εξοικονομεί στην πράξη. Οι υπολογισμοί αυτοί θα συνδεθούν με διάφορα δημογραφικά χαρακτηριστικά των νοικοκυριών ούτως ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο μπορούν να εξηγήσουν τους διαφορετικούς βαθμούς εξοικονόμησης.

Το θεωρητικό υπόβαθρο της ανάλυσης προσφέρεται από ένα υπόδειγμα που έχουμε αναπτύξει το οποίο εισάγει την ιδέα του "ορίζοντα προγραμματισμού", ο οποίος είναι ο χρονικός ορίζοντας αναγκών που λαμβάνουν υπόψη τα νοικοκυριά όταν κάνουν τις σημερινές τους αγορές.

Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών (συνέχεια)

Προτείνουμε μια εμπειρική μέθοδο που θα μας επιτρέψει να υπολογίσουμε τον ορίζοντα προγραμματισμού κάθε νοικοκυριού και να δούμε πώς αυτός σχετίζεται με διάφορα χαρακτηριστικά του. Η ανάλυση αυτή θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε ποια νοικοκυριά είναι σε θέση να εξοικονομήσουν περισσότερο αξιοποιώντας τις προσφορές που βρίσκουν στα καταστήματα.

Διορισμός του Δρα Φίλιππου Λούη στη βαθμίδα του Λέκτορα

Το Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου έχει διορίσει πρόσφατα τον Δρα Φίλιππο Λούη στη βαθμίδα του Λέκτορα. Ακολουθεί ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα του κ. Λούη:

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Ο Δρ. Φίλιππος Λούης ολοκλήρωσε τη διδακτορική διατριβή του στο Universitat Autònoma de Barcelona το 2012. Στη συνέχεια έλαβε μεταδιδακτορικές θέσεις στο ESEI Centre for Market Design στη Ζυρίχη και στο AGORA Centre for Market Design στο Σίδνεϊ, όπου συνεργάστηκε με τον διευθυντή του κέντρου κ. Jacob Goeree. Το Σεπτέμβριο του 2017 εκλέχθηκε στη βαθμίδα του Λέκτορα στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Τα κύρια ερευνητικά πεδία του είναι η θεωρία παιγνίων (game theory), τα συμπεριφορικά οικονομικά (behavioral economics) και ο σχεδιασμός θεσμών (institutional design). Προσεγγίζει αυτά τα πεδία από θεωρητικής πλευράς, συχνά διεξάγοντας πειράματα που έχουν ως σκοπό τον έλεγχο των θεωρητικών προβλέψεων. Πρόσφατη μελέτη του Δρα Λούη βρίσκεται υπό δημοσίευση στο Economic Journal.

Ο Δρ. Λούης έχει διδάξει μια ευρεία ποικιλία θεμάτων όπως η Μικροοικονομική, η Πειραματική Οικονομική και η Οικονομετρία σε προπτυχιακό και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Αυτή την περίοδο διδάσκει το μάθημα "Ποσοτικές Μέθοδοι στην Οικονομική Ανάλυση" στο πρώτο έτος του Τμήματος Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση μίας ή περισσότερων κενών θέσεων Ειδικού Επιστήμονα για πλήρη/μερική απασχόληση (140 ώρες τον μήνα πλήρη απασχόληση) στο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών για 6 μήνες με δυνατότητα ανανέωσης μέχρι 24 μήνες.

Τα καθήκοντα και οι ευθύνες του Ειδικού Επιστήμονα περιλαμβάνουν:

- Συγγραφή άρθρων/κειμένων για επεξήγηση των μεθόδων ανάλυσης.
- Ερμηνεία αποτελεσμάτων και διατύπωση συμπερασμάτων οικονομικής πολιτικής υψηλού επιπέδου.
- Προγραμματισμός λογισμικού κώδικα (programming).
- Εκπόνηση μελετών και ανάλυση δεδομένων και αποσκοπούν σε έρευνα υψηλού διεθνούς επιπέδου.

Απαραίτητα προσόντα:

- Οι υποψήφιοι θα πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου στα Οικονομικά ή Στατιστική ή συναφή κλάδο.
- Απαραίτητη είναι η γνώση οικονομετρικών μεθόδων ή στατιστικών πακέτων και η πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας (γραπτός και προφορικός λόγος).
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, εχεμύθεια, οργανωτική και διοικητική ικανότητα, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία και ευθυκρίσια. Υψηλή ακαδημαϊκή επίδοση και έφεση για έρευνα.

Επιπρόσθετα προσόντα: Εμπειρία σχετική με τα καθήκοντα της θέσης αποτελεί πλεονέκτημα. Γνώση γλωσσών προγραμματισμού π.χ. Matlab, R, Gauss θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Όροι απασχόλησης: Η πλήρωση των θέσεων είναι με συμβόλαιο για περίοδο 6 μηνών με δυνατότητα ανανέωσης. Το μηνιαίο κόστος εργοδότησης καθορίζεται στα €2200. Υψηλότερες απολαβές μπορεί να καθοριστούν, αναλόγως εμπειρίας και προσόντων. Από το ποσό αυτό θα αφαιρούνται εισφορές εργοδότη και εργοδοτούμενου. Δεν προνοείται 13ος μισθός και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να υποβάλουν τα πιο κάτω:

- Επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εν λόγω θέση.
- Πλήρες βιογραφικό σημείωμα στα Ελληνικά ή Αγγλικά.
- Αντίγραφα πτυχίων και αναλυτικές βαθμολογίες.
- Ονόματα τριών ατόμων, εκ των οποίων τουλάχιστον δύο να είναι ακαδημαϊκοί, από τους οποίους είναι δυνατόν να ζητηθούν συστάσεις.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να στείλουν ηλεκτρονικά τα απαιτούμενα στοιχεία στην κα Αντζέλα Σιεκέρσαββα στην ηλεκτρονική διεύθυνση adangela@ucy.ac.cy (τηλ. 2289 3660) μέχρι τις **13/4/2018**.

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

Στην πυραμίδα της διοικητικής ιεραρχίας του ΚΟΕ είναι το Συμβούλιο και το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο:

- Το Συμβούλιο απαρτίζεται από μέλη τα οποία προέρχονται τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και εκτός αυτής. Το Συμβούλιο έχει συμβουλευτικό ρόλο και στηρίζει το έργο του ΚΟΕ εντός και εκτός του Πανεπιστημίου.
- Το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο απαρτίζεται από τους υπεύθυνους των ερευνητικών προγραμμάτων και μεριμνά για τη διεξαγωγή της έρευνας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος:	Γεώργιος Συρίχας, Εκτελεστικός Σύμβουλος, Κεντρική Τράπεζα Κύπρου
Μέλη:	Έλενα Ανδρέου, Καθηγήτρια, Διευθύντρια ΚΟΕ, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
	Μάριος Κληρίδης, Πρώην Γενικός Διευθυντής, Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα
	Μιχάλης Μιχαήλ, Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
	Γιώργος Παντελή, Διευθυντής, Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπουργείο Οικονομικών
	Γιάννης Τιρκίδης, Ανώτερος Οικονομολόγος, Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος:	Έλενα Ανδρέου		
Μέλη:	Νίκος Θεοδωρόπουλος	Σωφρόνης Κληρίδης	Άντρος Κούρτελλος
	Παναγιώτα Λυσιώτου	Θεοφάνης Μαμουνέας	Χριστόφορος Πισσαρίδης

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Μαρία Ηλιοφώτου	Θεόδωρος Ζαχαριάδης	Χρήστος Σάββα
Κώστας Χατζηγιάννης	Λούης Χριστοφίδης	

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αντζελα Σιεκέρσαββα, τηλ. 22893660, email: shekersavva.angela@ucy.ac.cy

Οι απόψεις που εκφράζονται στα άρθρα του ενημερωτικού δελτίου είναι των συγγραφέων μόνο και δεν αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά το ΚΟΕ. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του ενημερωτικού δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο και τους συγγραφείς του άρθρου.

Η 'Οικονομική Έρευνα' κυκλοφορεί δύο φορές ετησίως και είναι διαθέσιμη σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του ΚΟΕ <http://www.ucy.ac.cy/erc/en/publications/newsletter>